

Onderwerp Kredietaanvraag Fietsenstalling Houtplein	
Nummer	2022/1615940
Portefeuillehouder	Leeuwen, B. van en Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit en 5.2 Parkeren
Afdeling	PCM
Auteur	Goudzwaard, K. en Vlies, B. van der
Telefoonnummer	023-5115694 en 023-5114237
Email	kgoudzwaard@haarlem.nl en bvandervlies@haarlem.nl
Kernboodschap	In 2023 wordt op een strategische plek in de binnenstad aan het Houtplein een nieuwe openbare fietsenstalling gerealiseerd. De fietsenstalling wordt geïntegreerd in parkeergarage Houtplein en omvat circa 500 fietsparkeerplekken. Met de realisatie wordt invulling gegeven aan de gewenste mobiliteitstransitie waarbij de positieve effecten van de fietsenstalling worden versterkt door de combinatie met het naastgelegen OV-knooppunt Houtplein. Vanaf het Houtplein wordt een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke toegang (trap en onderdoorgang) gecreëerd. In het gewijzigde ontwerp voor het Houtplein wordt bovendien meer groen toegevoegd. Op verzoek van de raad is een rolstoeltoegankelijk openbaar toilet in het ontwerp voor de fietsenstalling opgenomen. Door diverse oorzaken, waaronder een vergroting van de fietsenstalling, valt de actuele kostenraming circa € 1 miljoen hoger uit dan in het haalbaarheidsonderzoek uit 2020 was voorzien. De extra kosten worden gedeeltelijk gedekt uit cofinanciering in de vorm van een bijdrage van de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland. Daarnaast is er voldoende ruimte in de bestaande investeringspost Actieplan Fiets. Gevraagd wordt een krediet vrij te geven voor de realisatie van de Fietsenstalling Houtplein ter grootte van € 2,3 miljoen. Door het krediet vrij te geven wordt het mogelijk de werkzaamheden t.b.v. de toegang nog te integreren in de reconstructie van het Houtplein die momenteel plaatsvindt. De opening van de fietsenstalling is voorzien in het vierde kwartaal van 2023.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.

Relevante eerdere besluiten	- Actieplan Fiets 2020-2022 (2020/219065), vastgesteld door het college op 24 maart 2020. - Beschikbaar stellen krediet voor realisatie van het Definitief Ontwerp (DO) voor herinrichting Houtplein eo (2018/750582), vastgesteld door het college op 26 mei 2020. - Fietsparkeren Houtplein (2020/947353), informatienota voor de commissie Beheer op 12 november 2020. - Instemmen met ontwerp-jaarplan GR Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland 2023 (2022/ 641124), goedgekeurd door de gemeenteraad op 2 juni 2022. - Krediet vrijgeven investeringen jaarschijf 2020 Uitvoeringsprogramma SOR 2020-2040 (2020/457867).
Besluit College d.d. 13 december 2022	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: - Vanuit het investeringsbudget FTS.01 (Actieplan Fiets (inc. Groenmarkt)) € 600.000,- over te hevelen naar investeringsbudget FTS.02 (Fietsenstalling Houtplein). - Een krediet vrij te geven van € 2.300.000,- ten laste van investeringsbudget FTS.02 waarvan € 400.000,- volledig gedekt wordt door de bijdrage uit de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Haarlem wil een aantrekkelijke, gezonde en goed bereikbare stad zijn. Om ook in de toekomst een aantrekkelijke stad te blijven, is regie voeren op de ontwikkeling van de stad belangrijker dan ooit. Hiervoor is met de Omgevingsvisie Haarlem 2045 een hoofdlijn neergezet die richting geeft aan de ontwikkeling van de stad tot 2045. Om de groei van de stad aan te kunnen en de stad bereikbaar te houden, is een mobiliteitstransitie nodig waarbij de rol van de auto afneemt en die van fietsen en OV

toeneemt. De transitie is erop gericht dat in 2030 het grootste deel van de korte verplaatsingen (tot 2,5 kilometer) binnen de stad met de fiets of te voet plaatsvinden en dat meer dan de helft van de verplaatsingen vanuit of naar Haarlem toe met het OV of de fiets plaatsvinden.

Momenteel wordt vorm gegeven aan het nieuwe fietsbeleid voor de gemeente. De verwachting is dat dit beleid nog dit jaar wordt vastgesteld door het college om het beleid vervolgens vrij te geven voor inspraak. Het nieuwe fietsbeleid rust op de volgende pijlers:

1. Het fietsnetwerk is op orde, draagt bij aan de 10 minuten stad en zorgt dat de fiets-ov-keten kan concurreren met de auto. Deze fietsinfrastructuur is veilig en comfortabel.
2. Fietsen kunnen gemakkelijk gestald worden.
3. Er is een fietscultuur waar inwoners als vanzelfsprekend de fiets kiezen.

Om het gebruik van de fiets maximaal te stimuleren, moet de fiets gemakkelijk, veilig en snel kunnen worden geparkeerd. Er moet voldoende kwalitatief goede fietsparkeercapaciteit zijn die aansluit bij de verschillende behoeften van de verschillende doelgroepen. Een tweede doel van het fietsparkeerbeleid is het tegengaan van overlast door hinderlijk geparkeerde fietsen. Daarbij worden fietsen bedoeld die routes voor voetgangers en nooduitgangen blokkeren en die de doorgang voor bijvoorbeeld rolstoelgebruikers hinderen.

Het vergroten van het aantal fietsparkeerplekken in fietsenstallingen is een speerpunt in het mobiliteitsbeleid en het nieuwe fietsbeleid. In de binnenstad is de beschikbare ruimte echter beperkt en daarom is het verstandig te profiteren van alle kansen die het mogelijk maken om de fietsparkeercapaciteit in stallingen te vergroten.

De eerste ervaringen met de fietsenstalling aan het Hortusplein hebben echter ook duidelijk gemaakt, dat de fietser gestimuleerd moet worden om de fiets in een overdekte stalling te plaatsen. Een pakket van verleiding door communicatie, goede verwijzing en uiteindelijk handhaving moet ertoe leiden dat de lang-parkeerder gebruik gaat maken van de bewaakte stallingen. Voorafgaand aan de opening van de beoogde nieuwe stallingen wordt dit beleid verder uitgewerkt.

Een van die kansen om de fietsparkeercapaciteit te vergroten is de Fietsenstalling Houtplein. De gemeente is reeds eigenaar van de Parkeergarage Houtplein en daardoor beschikkingsbevoegd. Op een totaal van 860 autoparkeerplaatsen worden 41 parkeerplaatsen omgevormd tot een inpandige fietsenstalling. Daarmee wordt heel concreet invulling gegeven aan de gewenste mobiliteitstransitie. Overigens is de Parkeergarage Houtplein vrijwel nooit volledig bezet dus de autoparkeerder zal nauwelijks nadelen van de fietsenstalling ondervinden.

In 2020 heeft Witteveen & Bos een haalbaarheidsonderzoek verricht en over de resultaten daarvan is de commissie Beheer via een Informatienota ([2020/947353](#)) geïnformeerd. Ten opzichte van de ontwerpvariant uit het haalbaarheidsonderzoek zijn de diverse wijzigingen (zie paragraaf 4) in het ontwerp doorgevoerd.

Door de komst van de fietsenstalling zijn niet alle fietsparkeervoorzieningen (nietjes) die in het Definitief Ontwerp voor het Houtplein waren opgenomen meer nodig. Het te realiseren aantal nietjes zal daarom worden afgestemd op de capaciteit in de nieuwe fietsenstalling.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Vanuit het investeringsbudget FTS.01 (Actieplan Fiets (inc. Groenmarkt)) € 600.000,- over te hevelen naar investeringsbudget FTS.02 (Fietsenstalling Houtplein).
2. Een krediet vrij te geven van € 2.300.000,- ten laste van investeringsbudget FTS.02 waarvan € 400.000,- volledig gedekt wordt door de bijdrage uit de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland.

3. Beoogd resultaat

De realisatie van de Fietsenstalling Houtplein met circa 500 fietsparkeerplekken in de Parkeergarage Houtplein en de bijbehorende toegang vanaf het Houtplein. De fietsenstalling heeft een strategische plek, naast het OV-knooppunt Houtplein en circa 100 m. vanaf de Grote Houtstraat.

4. Argumenten

Gewijzigd ontwerp leidt tot meer fietsparkeerplekken, een efficiënte indeling en de inpassing van een rolstoeltoegankelijk openbaar toilet

Ten opzichte van het haalbaarheidsonderzoek van Witteveen & Bos zijn de volgende wijzigingen in het ontwerp doorgevoerd:

1. De fietsenstalling is vergroot van 603 m² naar 893 m².
2. De trap heeft een steilere helling (14 graden) gekregen. Enerzijds heeft dit te maken met de inpassing in de openbare ruimte, maar anderzijds is dat de ideale helling voor een trap waarbij een tandriemband en borstelgoot voor ondersteuning zorgen maar die voor een deel van de gebruikers ook zonder ondersteuning prima te nemen is.
3. De toegang (trap en onderdoorgang) vanaf het Houtplein is naar het noorden verschoven omdat de oorspronkelijke positie van de aansluiting op de parkeerkelder erg ongunstig was in verband met de aanwezige kabels, leidingen en installaties. Het maaiveldontwerp voor het Houtplein is hierop aangepast.
4. In het ontwerp voor de fietsenstalling is, conform de wens van de gemeenteraad ([motie 24 op 8 juli 2021](#)) een rolstoeltoegankelijk openbaar toilet opgenomen. Dit toilet is rechtstreeks toegankelijk vanuit de parkeergarage op -1 en dit niveau is ook via de reeds aanwezige liften bereikbaar.

De bouwkostenraming valt hoger uit door vergroting fietsenstalling, aanpassing installaties, beheersing grondwater, extra kosten van engineering en ongebruikelijke kostenstijgingen

In het haalbaarheidsonderzoek van Witteveen+Bos zijn de directe bouwkosten geraamd op € 1.146.000,- met een bandbreedte van 30% (tussen € 802.000,- en € 1.489.000,-). Samen met de kosten van VAT/VTU (26%) bedroegen de totale investeringskosten € 1.444.000,- (met een bandbreedte van € 1.011.000,- tot € 1.877.000,-). Op basis van deze inschatting van kosten is twee jaar geleden een totaalbudget van € 1.600.000,- gecreëerd, waarvan € 1.300.000,- uit het Actieplan Fiets 2020-2022 en € 300.000,- uit het SOR UVP 2020-2040. Dat laatste bedrag is reeds vrijgegeven bij de vaststelling van de investeringen jaarschijf 2020 Uitvoeringsprogramma SOR 2020-2040.

Voor zowel de toegang vanaf het Houtplein als de fietsenstalling zelf zijn de Definitieve Ontwerpen (vrijwel) gereed. De verwachting is dat de totale kosten circa € 1 miljoen hoger uit zullen vallen.

Belangrijke oorzaken voor deze kostenverhoging zijn:

- de fietsenstalling wordt bijna 50% groter (zie bijlage 1) waardoor een meer efficiënte indeling ontstaat, de beheerdersloge een betere positie krijgt en het aantal fietsenplaatsen wordt vergroot;
- in het haalbaarheidsonderzoek is onderschat welke aanpassingen nodig zijn aan met name de installaties in de bestaande parkeergarage;
- de buitenentree valt duurder uit dan in het haalbaarheidsonderzoek was geraamd met name vanwege de beheersing van het grondwater;
- de engineeringkosten zijn vanwege de complexiteit hoger dan ingeschat;
- conform het verzoek van de raad is een rolstoeltoegankelijk toilet in het ontwerp opgenomen;
- de afgelopen twee jaar zijn de kosten voor zowel infrastructuur als bouw sterk gestegen.

Voor de extra kosten is een alternatieve dekking beschikbaar

Voorgesteld wordt om de extra kosten ad € 1.000.000,- als volgt de dekken:

1. € 600.000,- door verschuivingen binnen het Actieplan Fiets (besluitpunt 1)
2. € 400.000,- door een bijdrage van de Gemeenschappelijk Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland (besluitpunt 2).

In de programmabegroting voor het Actieplan Fiets (inclusief Groenmarkt) was € 4,7 miljoen gereserveerd. Momenteel vindt een herijking plaats (in het kader van het fietsparkeerbeleid) van de aanpak van het fietsparkeren in de binnenstad en de mogelijke functie van een gebouwde fietsparkeervoorzieningen. Dit brengt met zich mee dat ook de aanwending van het beschikbare budget opnieuw zal worden beoordeeld. Vooruitlopend daarop is in ieder geval geconcludeerd dat het realiseren van een vergrote Fietsenstalling Houtplein een doelmatig alternatief is. Daarom wordt voorgesteld om € 600.000,- over te hevelen vanuit FTS.01 (Actieplan Fiets incl. Groenmarkt) naar

FTS.02 (Fietsenstalling Houtplein). Het investeringsbudget FTS.01 bedraagt na de overheveling nog altijd € 4,1 miljoen.

Effecten van vervallen autoparkeerplaatsen zijn gering

Bezoekers weten de parkeergarage Houtplein goed te vinden, maar de parkeergarages Appelaar, Raaks en De Kamp zijn over het algemeen populairder en kennen meerdere momenten per jaar waarop deze garages vol zijn. Ter illustratie: pré corona (december 2019) kende de Parkeergarage Houtplein het hoogste bezettingspercentage in het weekend van 6 en 7 december. De bezetting lag toen op circa 85 procent. Kamp, Raaks en Appelaar zaten toen op 100%. Incidenteel is de bezetting van de garages in 2020, 2021 en 2022 hoger (door bijvoorbeeld evenementen), maar dat zijn uitzonderingen. Het is echter niet uit te sluiten dat op enkele momenten in het jaar de Parkeergarage Houtplein vol komt te staan. Parkeerders kunnen dan terecht in nabijgelegen parkeergarage De Dreef die een lagere bezetting kent.

Bijdrage vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland

De totale kosten van de Fietsenstalling Houtplein zijn begroot op € 2.600.000,-. De dekking voor dit bedrag is na de overheveling als bedoeld bij besluitpunt 1 als volgt:

SOR UVP 2020-2040	€ 300.000,-
Actieplan Fiets 2020-2022	€ 1.900.000,-
Bijdrage GR Zuid-Kennemerland	€ 400.000,-
Totale dekking	€ 2.600.000,-

De dekking vanuit het uitvoeringsprogramma SOR ad € 300.000,- is al eerder als krediet vrijgegeven. Voorgesteld wordt om een krediet van € 2.300.000,- vrij te geven ten laste van FTS.02 en de te ontvangen bijdrage van de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland.

De betrokken gemeenteraden hebben ingestemd met de begroting en het jaarplan 2023 van de Gemeenschappelijk Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland. In de begroting 2023 is € 400.000,- opgenomen voor 'Fietsparkeren stations' In de toelichting op dit onderwerp wordt nadrukkelijk verwezen naar de Fietsenstalling Houtplein. In de stuurgroep van de Gemeenschappelijke Regeling van 14 juni 2022 is ingestemd met het toekennen van € 400.000,- voor de Fietsenstalling Houtplein.

Van het vrij te geven krediet wordt dus € 400.000- volledig gedekt door de bijdrage vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland.

Duurzaamheidsparagraaf

De aanleg van de Fietsenstalling Houtplein stimuleert inwoners en bezoekers van Haarlem om vaker de fiets te gebruiken. Daardoor draagt de Fietsenstalling Houtplein bij aan de gewenste mobiliteitstransitie. De combinatie met het OV-knooppunt Houtplein maakt het mogelijk de auto te laten staan en te kiezen voor de combinatie OV-fiets.

Kansen kunnen benut worden, groenparagraaf

Op dit moment krijgen het Houtplein en 5 straten eromheen een make-over. Het ontwerp is op 26 mei 2020 vastgesteld door het college. Met de komst van de fietsenstalling moet het ontwerp voor het Houtplein licht gewijzigd worden. Dat biedt de kans om ook een paar kleine aanpassingen te doen in de geest van recent vastgesteld beleid. De aanpassingen zijn niet groot en kunnen nu nog in de uitvoering worden meegenomen, zonder de uitvoering te veel te verstoren. Naast het inpassen van de entree wordt ook gekeken naar het stimuleren van het gebruik van de fietsenstalling en brengen we meer groen aan op het Houtplein. Dit wordt gedaan met behoud van de geplande beeldkwaliteit.

Kans 1: verhogen verblijfskwaliteit

De entree (trap) naar de fietsenkelder moet ingepast worden in het ontwerp van de openbare ruimte. Dit is gedaan door de bomen iets te verschuiven. Hierdoor ligt de entree nu tussen groene plantsoentjes in en is één plantsoen voorzien van een natuurstenen rand met zitelementen, zoals dat elders op het plein ook al aanwezig is. Dit verhoogt de verblijfskwaliteit.

De fietsenstalling heeft een directe relatie met de bushaltes op het Houtplein. Om verrommeling van openbare ruimte tegen te gaan is het belangrijk dat reizigers gebruik gaan maken van de fietsenstalling. Om dit te stimuleren komt er op straat een duidelijke informatiezuil en wordt het aantal fietsnietjes op het Houtplein verminderd. Deze zijn niet meer nodig met een fietskelder zo dichtbij. Met het verwijderen van de nietjes is er een kans om het plein meer te vergroenen. Dichter bij de winkels zijn een aantal extra fietsnietjes geplaatst voor mensen die kort bij de winkels moeten zijn. Omdat in de Fietsenstalling Houtplein bepaalde fietsen met afwijkende maten niet kunnen worden gestald, wordt op het Houtplein een plek worden aangewezen waar deze fietsen kunnen worden geparkeerd.

Kans 2: meer groen

Begin 2022 is besloten een aantal platanen op het Houtplein te behouden. Als gevolg daarvan kunnen een aantal geplande nieuwe bomen niet meer geplant worden. Er wordt daarom geprobeerd

een nieuwe, extra boom te planten op de hoek tussen de Wagenweg en de Dreef. Hier wordt nog onderzoek naar gedaan. Ook is hier een kans gezien om meer groen aan de openbare ruimte toe te voegen in de vorm van twee plantsoentjes.

5. Risico's en kanttekeningen

Genoemde kosten zijn ramingen

De diverse onderdelen van de fietsenstalling zijn nog niet aanbesteed. In de huidige markt met zowel extreme prijsstijgingen bij de kosten van infrastructuur als bouwkosten, blijft er onzekerheid bestaan over de totale stichtingskosten. Omdat de fietsenstalling wordt gerealiseerd in de bestaande parkeergarage, dienen ook alle installaties in de parkeergarage te worden aangepast. Ook hiervoor is een zorgvuldige kostenraming opgesteld maar tijdens de uitvoering kunnen zich altijd onvoorziene omstandigheden voordoen. Met het oog hierop is in de raming die als onderlegger voor dit voorstel is gebruikt, een extra post onvoorzien opgenomen.

Vertraging in besluitvorming kan leiden tot hogere kosten en meer overlast

Indien over deze kredietaanvraag niet tijdig wordt beslist, kan de realisatie niet meer meegenomen worden in werkzaamheden voor het Houtplein. Het gevolg daarvan is dat werkzaamheden duurder worden, de geplande realisatie wordt vertraagd en de omwonenden en aanliggende bedrijven langer overlast zullen ervaren.

6. Uitvoering

De start van de realisatie is voorzien in het tweede kwartaal van 2023 en de oplevering wordt verwacht in de het vierde kwartaal van 2023 (valt samen met de afronding van de reconstructie van het Houtplein).

7. Bijlagen

1. Indeling Fietsenstalling Houtplein
2. Overzicht aanpassingen ontwerp Houtplein